(Nro. 157.)

GAZETA LWOWSKA

We Srodę Nro. 78. 11. Lipca 1821.

Wiadomości kraiowe.

Z *Wiednia d. 2. Lipca.* — Jego Cesarska Mość raczył nayłaskawiey mianować Kapitana Królewsko-Węgierskiey szlacheckiey gwardyi przyboczney i Jenerała, Mikołaia Xięcia Esterházego de Galantha nadzwyczaynym Posłem na koronacyią Króla Angielskiego Jerzego IV. Orszak Posła składaią: C. K. Radca Nadworny Kawaler Floret, Hrabia Gatterburg i Xiąże Wiktor Metternich. — Poseł ten wyiechał iuż na d. 25. Czerwca.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Wiadomości z nad granic Hiszpańskich z d. 8. Czerwca zawieraią: »Żołnierze pułku Katalońskiego prosili, aby onym dozwolono iedynie gonić Merina; przysięgli oni iemu śmierć i iego stronnikom. W rzeczy samey drugi bataliion tego pułku, będący na załodze w Wittoryi, otrzymał rozkazy do wyruszenia, i połączenia się z pierwszym, którym dowodzi Empecinado iako ruchomą kolumną. O rozstrzelanych przez Merina żołnierzy tak opowiadaią: Po bezskutecznem uderzeniu na Cabreros wyruszył Merina na d. 26. Maia do Tordueles i wezwał stoiący tamże oddział z 25 ludzi i Officera, do poddania się. Wezwanie to brzmiało w sposobie następuiącym: »Bardzo dotkliwie iest dla mnie, że przelewać muszę krew Hiszpańską i działać przeciwko religii. Ztąd wzywam WPana, abyś na łaskę złożył broń; z resztą wiesz WPan, iak postąpiłem z innymi niewolnikami. Boże zachoway WPana w pożne lata! Prędkiey odpowiedzi. W Obozie d. 26. Maia 1821.« »Geronimo Merino.« — Officer odpowiedział: »Tak, iak WPan, żałuię przelewania krwi moich współobywateli, i rozumiem, iż iestem tak dobrym Chrześcianinem iakim WPan bydź chcesz i iego stronnicy. Co się dotycze broni, którey WPan odemnie żądasz, dosyć będzie WPanu powiedzieć, że takową powierzył mi Naród, i że nigdy nie iey oddam, dopoki kropla krwi w moich pozostanie żyłach. Boże zachoway WPana w pożne lata. W koszarach d. 26go Maia 1821.« »Józef Allanegny.« — Merino, przeczytawszy ten list uderzył z wściekłością na koszary; żołnierze bronili się długo atoli wystrzelawszy wszystkie ładunki zostali pokonani, który nie był raniony, został wzięty w niewolę i uprowadzony. Gdy Merino nadciągnął pod klasztor Alanza położony nad rzeką tegoż imienia, kazał on ieńców owych w liczbie dziesięciu rozstrzelać i zwłoki ich zostawić na polu; ieden z tych był tylko lekko ranionym; udał bydź zabitym, dopoki nie oddaliła się kupa Merina. Potem podniosł się i doniosł Jenerałowi Empecinado o tem co zaszło. Empecinado napisał natychmiast do Merina: »Mordy, dopełnione przez ciebie w d. 26. na niektórych ochotnikach z pułku Katalońskiego przeięły mnie zgrozą i woysko któremu zaszczyt mam dowodzić. Czynność ta uwięczyła twoie dzieło a Narodowi stawiła miarę przewrotności i bezbożności. Ponieważ iedna kropla krwi nieszczęśnych Katalończyków, których kazałeś rozstrzelać, więcey iest warta iak krew całey twoiey kupy, i ponieważ zdaie się, iż nie poznaiesz całey zbrodni popełnioney przeciwko ludzkim i towarzyskim ustawom, więc wiedź, iż gdybyś na nowo tak haniebne mordy kazał popełniać, rodzice, bracia i krewni każdego z twoiey zbrodniczey kupy, podobnego doznaią losu tak, iak wszyscy buntownicy, którzy mi wpadną w ręce, i że śmierć każdego prawdziwego Hiszpana pomszczona będzie dziesiąciorna z twego haniebnego stronnictwa. W głowney kwaterze Fontelozo d. 30. Maia 1821.« — Oprócz tego pogroził karą śmierci Empecinado wszystkim Alkadom, którzy go w przeciągu trzech godzin nie uwiadomią o przybyciu powstańców. — Sąd woienny uwolnił większą część buntowników schwytanych pod Salvatiera i wiele osób obwinionych w Wittoryi o porozumienie się z nimi.

)(

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Podróż Króla do Hannoweru ma bydź odłożoną; słychać zaś z pewnością, że Król poiedzie do Irlandyi. Towarzyszyć będą Krolowi: Xiążęta York, Klarencyi, Wellington, Lord Sidmouth, wielu Urzędników koronnych i Lordów. Naypierwey poiedzie przez Oxford i Stratford, do Shrewsbury, pobytu Hrabi Talbot, potem do Planswyde, mieszkania Margrabi Anglesa, poczem uda się Holyhead, gdzie wsiądzie na okręt i popłynie do Dublina. Czynią wielkie przygotowania, zakładaią gościńce, przygotowuią uroczystości bardów, ustawiaią działa i t. d. Na wieży Watterloo, którą Sir Wynn ku pamiątce zwycięztwa odniesionego nad Buonapartem kazał w swoim wystawić parku, powiewać będzie chorągiew Królewska. Król podróż tę odprawiać będzie na zwyczaynem okręciem ale nie na Królewskim Jachcie.

W Izbie Niższey przyięto wniosek, aby Xięciu Klarencyi zezwolić na 6000 funt. szterl. i to rachuiąc iuż od roku 1818. Przełożenia oppozycyi, nie zezwalania zupełnie na tę summę lub oney zmnieyszenia, lub takowę dopiero od bieżącego roku wypłacania, ponieważ Xiąże oświadczył się przeciwko Królowey, zostały większością głosów odrzucone. Margrabia Londonderry oświadczył przy tey sposobności; że przeszły Król zostawił około 80000 funt. szterl., które podług praw korony przypadły teraźnieyszemu. Xiąże Klarencyi ma tylko rocznego dochodu 26500 funt. szterl.

Francyia.

Dnia 18. Czerwca wyiechał Król pierwszy raz od nieiakiego czasu do St. Cloud.

Xiąże Grammont wyznaczony iest przez Króla, aby iako nadzwyczayny Poseł był obecny koronacyi Króla Angielskiego. Towarzyszyć mu będą Jenerał Eward Perigord, Xiąże Coigny, Hrabia Rour i Wice-Hrabia Rosambo.

Zeznania świadków na posiedzeniu Sądu Parów w d. 27. Maia dotyczyły się różnych rozmów Officerów: Maziau, Delamotte, (którego z resztą wielu świadków wystawiało bydź Officerem dobrey sławy), i Thevenin, uczynionych względem spisku na różnych mieyscach publicznych w Cambrai od d. 16. do 21. Sierpnia. Z tąd okazało się, że umysły różnemi wieściami bardzo były rozdrażnione; mowiono: pewne stronnictwo chce mieć prawa wyiątkowe nieustaiącemi; Minister woyny Marszałek Gouvion St. Cyr, ma bydź oddalonym, Król zmuzony do zrzeczenia się korony a Monsieur mianowany Jeneralnym Zastępcą Królestwa. Delamotte uniosł się gniewem i zawołał: potrzeba zmusić Króla do przyięcia Konstytucyi z roku 1815 i t. d. Gospodyni kawiarni w Cambrai podsłuchała dwóch rozmawiaiących na kamienney ławce przed iey domem, mówiących ieden do drugiego. »Dzień 25. Sierpnia niebędzie dniem radości dla Bourbonów!« Wszystkie te zeznania były małey wagi. Sąd odroczył posiedzenie swoie na Poniedziałek 28. Z 182 świadków badano dopiero 104. — Namienione powyżey rozmowy Remego nie zaszły w Paryżu, lecz w Cambray, gdzie legiia Sekwany stała załogą.

Królestwo Oboiey Sycylii.

Król dla polepszenia swoiego zdrowia zaiął na d. 5. Czerwca pałac letni Capo di Monte; zeszłego tygodnia pracował ciągle w Radzie Stanu. D. 2. Czerwca wyrokim swoim mianował Juntę, która podług wzoru spisu Rzymskiego zakazanych książek, wygotować ma podobny dla Państw Neapolitańskich. Na Księgarzy i prywatnych u którychby podobne znaleziono książki, wymierzone są nayostrzeysze kary.

Dnia 6. Czerwca zawinęły do portu Messyny trzy Austryiackie okręty woienne, mianowicie fregata Lipsk, pod sprawą Podpułkownika Accurti; brygantyna Monteucoli, pod Kapitanem okrętowym pierwszey klassy, Armeni, i galliota Dianna pod Porucznikiem Sardon. Na okrętach tych było 3400 ludzi woyska Austryiackiego pod dowodztwem Jenerała Klostein i 120 koni iucznych. Woyska te zaięły naznaczone sobie stanowiska w zamku, a woysko Neapolitańskie będące także w małey liczbie na załodze udało się na inne przeznaczenie. — Słychać, iż drugi oddział woyska Austryiackiego, około 4000 ludzi połączyć się ma z dawniey iuż wysłanem woyskiem do Palermo.

Prussy.

Król Jmć rozkazem swoim gabinetowym z d. 9. z. m. raczył oznaczyć trzy miesięczny czas do zanoszenia pretensyy popartych dowodami o wypłaty za rozmaite dostawy dla woyska Pruskiego w latach 1805 i 1806 a dla woyska Rossyyskiego w roku 1805 a to w częściach do byłego Xięztwa Warszawskiego należących, potem zaś do Pruss przyłączonych iako to: w Departamentach Poznańskim i Bydgoskim, tudzież Ziemi Chełmińskiey. Daley Król Jmć postanowił, że wynagrodzenia takowe wypłacone będą pierwiastkowym właścicielom, lub

ich prawym sukcessorom. Podobnież przypuszczeni będą ci tylko pretensorowie, którzy w tychże kraiach mieli stałe zamieszkania do d. 22. Maia włącznie r. 1819 iako dnia w którym stanęła między Rossyią a Prussami umowa względem długów byłego Xięztwa Warszawskiego, którey to umowy artykuł 9ty opiewa, iż każdy Rząd swoich tylko zaspokoi poddanych. Likwidacyie za dostawienie furażów, podwód, kwaterunek i t. d. podczas przygotowania w woysku Pruskiem do marszu i podczas przechodów woyska Rossyyskiego i Pruskiego, nie należą do dostarczeń maiących bydź wynagrodzonemi, lecz tylko dostawy uskutecznione z rozkazu Władz Pruskich, na które ważne oryginalne kwity złożone będą.

Z Poznania d. 16. *Czerwca.* — Dzisieysza nasza gazeta głosi na koniec, że ukończyły się iuż narady Królewskiey Rady Stanu względem zezwolenia na kraiowy kredytowy system dla Poznańskiego W. Xięstwa, opatrzony funduszem umarzaiącym; że bank Królewski i wiele innych publicznych instytutów pieniężnych, oświadczyło się iuż za przyięciem do tych listów rękoymii roszczeń hypotetycznie zapisanych w naszey Prowincyi, i że potwierdzone przez N. Pana prawidła związku, będą niebawnie publicznie ogłoszonemi.

Szwecyia i Norwegiia.

Król Szwedzki przesłał Seymowi Norwegskiemu następuiący bardzo ważny reskrypt zawieraiący w końcu między innemi; »Prawo fundamentalne panuie w Norwegii. Prawo to, od czasu iak nabyło swey mocy nie było naruszone ze strony Rządu, i chociaż uchwały Seymu względem Szlachty zdawały się bydź Królowi przekroczeniem prawideł przepisanych przez Konstytucyię, to przecież Jego Królewska Mość wyrażał się w swoich postrzeżeniach i poselstwach więcey iak starszy brat liczney rodziny, iak Monarcha, który w ręku swoim trzyma szalę praw każdego; Król Jmć niebędzie miał innych życzeń, iak tylko takie, któreby obadwa narody nierozerwanym węzłem łączyczyły. Węzły te trwaią. Utrzymanie onych powierzone iest Królowi Jmci. Tu kończy się Władza Monarchy konstytucyynego, sama nawet iego moralna władza i t. d. Król zrzekaiąc się na korzyść narodowości Norwegii wszystkich praw i korzyści, które mu nadał traktat Kielerski, powodowany był tą myślą, że Norwegiia przeniesie to zrzeczenie się wykonywania władzy absolutney traktatem Kielerskim zaręczoney. Tak, gdy Seym chce trzymać się sumiennie zachowywania Konstytucyi, więc Król Jmć nastaie na to, aby zgromadzenie to postawiło Króla w stanie, dopełnienia wiernie, rzetelnie i w sposobie religiynym istnieiących między Norwegiią i Daniią konwencyy; takich konwencyy, które zasadzaią się naprawie publicznem i rękoymii wszystkich cywilizowanych Państw. Król Jmć żąda w tey mierze prędkiego Seymu rozstrzygnienia i tegoż udzielenia. Godność Narodu Norwegskiego i iego oddziedziczona wierność i wiara nie mogą bydź dłużey wystawione w oczach całey Europy, i powinnością iest Jego Królewskiey Mości starać się o oddalenie podeyrzenia, które ieżliby nie ustawało się szerzyć, mogłoby zaburzyć wszelki związek i stosunki z innemi częściami stałego lądu. Miłość wolności iest uczuciem prędko znikaiącem, ieżli nie iest wsparta miłością sprawiedliwości, mądrości i religii.«

Król żądał od Seymu, aby tenże w oznaczonym czasie, za nim się rozeydzie, ustawą położył granice nadużyciom wolności prassy.

Rossyia.

Z Odessy d. 27. *Czerwca.* — Ciało Patryiarchy Grzegorza pochowane ma bydź z przyzwoitą okazałością. Dziś o godz. 9. zrana zwiastowały to wystrzały działowe i huk dzwonow. Zwłoki przywieziono z kwarantany do kościoła; napływ mieszkańców i wielu przybyłych z sąsiedzkiey okolicy był niezmierny; wszystkie ulice napełnione były ludem, a każdy, na kogo tylko rzucić było okiem rozrzewniał się nad śmiercią iego; starzy i młodzi ronili obfite łzy żalu, a świetność obrzędu była nie do opisania. Wszyscy Biskupi i Xięża okoliczni towarzyszyli temu obchodowi. Powóz wspaniały z 6 żałobnie przybranemi końmi, wiozł ciało. Wszystkie Władze woyskowe i cywilne uświetniały ten orszak żałobny. Wszystkie w porcie stoiące okręty i bateryie dawały z dział ognia. Pochód trwał trzy godziny, Poczem zaprowadzono ciało do kościoła Metropolitalnego, zkąd po dwóch dniach to iest, w Niedzielę, do kościoła Greckiego zawiezione zostanie. — Codziennie przybywaią do nas nieszczęśliwy Grecy, którzy z Konstantynopola pouciekali. Wielu z nich maiętnych i szczęśliwych przyszło do ostaniey nędzy. — Grecy nie mogą dotychczas zapomnieć śmierci Patryiarchy, a smutek ich nie daie się opisać.

Z Odessy d. 1. *Lipca.* — Dziś pogrzebiono Patryiarchę z całą okazałością. Zaszczyty załobne oddawano mu te same, co Jenerałowi Marszałkowi polnemu.

Turcyia.

W Smyrnie wychodzi od niedawnego czasu w ięzyku Francuzkim Tygodnik, pod tytułem: »*Le spectateur oriental, feuille literaire, critique et commerciale*«, (Spektater wschodni, gazeta literacka, krytyczna i handlowa) z godłem:

„*L'orageux empire des ondes*
„*Vainement sépare les mondes;*
„*Le commerce les reunit!*"

(Burżliwa Neptuna władza
Na prożno światy przegradza;
Handel ie iednoczy!)

Numer pisma tego z d. 19. Maia zawiera między innemi artykułami następuiący: »Wszyscy tu w Smyrnie zostawaliśmy przez dni kilka iak nad otworem Wulkana, chodziło tu bowiem o ogólne zabicie wszystkich Chrześcian, atoli szczęściem przybyły Basza, który przy czerstwey starości łączy wielki charakter, zniszczył piekielny spisek, do którego iednak rozstropnieysza część Machometanów nie miała udziału. Z resztą przedsięwzięto naylepsze środki, aby ochraniaiąc Europeyczyków zabrać ich można na okręty. Zaufanie powraca na nowo i spodziewamy się onegoż trwałości. — Tatar wyprawiony z Konstantynopola przybył tu we trzy dni; panuie tam zupełna spokoyność; dowodem tego iest, że Sułtan zaiął mieszkanie letnie nad Kanałem. Liczne woysko wkroczyło do Morei i zaięło już kilka stanowisk. W Negroponcie tak, iak w Morei wybuchnęło powstanie; atoli Turcy cofnąwszy się spokoynie oszańcowali się w zamku i oczekuią spełnienia środków przedsięwziętych dla przywrócenia zwyczaynego porządku. Trzy tysiące Turków pod sprawą Baszy przybyło do Metelin; rozłożono ich tak, że każdy dom Grecki znayduie się pomiędzy dwoma żołnierzem osadzonemi. Wyspiarze powstańcy popłynąć mieli ku Tenedos, dla oczekiwania tamże eskadry Tureckiey a może dla uderzenia na nią.«

Multany i Wołoszczyzna.

Oto iest odezwa Kichaja Bey dowodzcy korpusu Tureckiego wydana przez niego po zaięciu Jass, o którey namieniliśmy w przeszłym Numerze gazety naszey:

Odezwa
Do Isprawników, Boiarów, Dyiakonów, Szlachty niższego stopnia, Ruptaschen i innych mieszkańców!

»Potężny i łaskawy nasz Rząd otrzymawszy wiadomość, iż iemu podległych Rajas w obudwóch Prowincyiach Multanach i Wołoszczyznie, buntownicy Greccy uciskaią w różnym sposobie, rabuią, ubożą i przywłaszczaią sobie ich maiątki, dla oddalenia tego nieszczęścia, na które oboiętnie patrzeć nie mógł, wysłał woysko pod Naszem dowodztwem w te prowincyie, aby owych obłąkanych, którzy ięli za oręż bez wezwania, a tak w Gallacu iako też na innych mieyscach i tu za naszem nadeyściem ukrywaią się, ścigać i gdziekolwiek spotkani będą śmiercią karać.«

»Stosownie więc do tego, wierni Rajas staraycie się bez żadnego względu donosić wszystkich ukrywaiących się, ponieważ ci, którzy takowych utaią, zostaną naysurowiey ukaranymi.«

»Nie obawiaycie się tych ludzi, na wezwanie nasze a raczey rozkazy powracaycie do domów, bądźcie spokoyni, uprawiaycie pola i zaymuycie się bezpiecznie dawnemi waszemi pracami albowiem ci, którzyby nie chcieli poyść za tą radą uważani za należących do klassy buntowników, będą ukarani.«

»Z resztą, ponieważ nieodzowne iest staranie zapewnieniaiące potrzeby dla wyżywienia woyska; przeto załączamy tu spis, z szczególną łaskawością rozłożony na obwody.«

»Dla przypieszenia rozpisanych potrzeb w dniach dziesięciu, upoważnione są właściwe osoby; ze strony waszey wyznaczeni bydź powinni także umieiący pisać, którzyby dostawy dokładnie zaciągać mogli. Z ogółu zebranych potrzeb ma bydź zrobiony i tu nadesłany imienny spis, od kogo takowe są dostawione wraz z wykazem summ należących się.«

»Bądźcie gorliwi w dopełnieniu tego rozkazu, unikaycie wszelkiego ucisku i przeszkód, ponieważ ci, którzyby się w tey mierze stali winnymi, bez względów ściągną na siebie karę.«

»Gdyby na teraz nie było wszędzie pszenicy i ięczmienia; więc takowe wzięte maią bydź tam, gdzie się znayduią, bowiem przedsięwzięto iuż środki, by takowe dostawy zostały w przyszłości zapłacone i nikt nie poniosł szkody.«

»W Jassach d. 16. Czerwca 1821.«

Na obwód Bollohkanski rozpisano: Jęczmienia 550 kilów (1,833 1/3 korcy), pszenicy 300 kilów (1,000 korcy), baranów 500, bydła rogatego 70 sztuk i 350 ók masła.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.

NADZWYCZAYNY DODATEK

do Numeru 78/39 Gązety Lwowskiey.

We Srodę 4. Kwietnia 1821.

Rapport woienny.

Główna kwatera Teano d. 20. Marca 1821.

Główny korpus woyska, przeprawiwszy się pod Ceprano przez rzekę Liri, ruszył spiesznie ku St. Germano.

Jenerał Carascosa usadowił woysko swoie na stanowisku oszańcowanem pod Mignano na drodze do Capua. Ten sam duch, który rozprószył woysko Jenerała Pepe w Abruzzo, obiawił się daleko mocniey w obozie pod Mignano.

Woysko nie chciało walczyć za sprawę buntowników i oświadczyło się przeciwko dowodzcóm, którym nie pozostało nic innego do uyścia zagrażaiącego im niebezpieczeństwa, iak żołnierzom, po złożeniu broni pozwolić się rozeyść i powrocić do domu.

Nie ma iuż woyska Neapolitańskiego. Jedynie gwardyia Królewska, wierna uczuciom, któremi ią własne nazwisko napaiać musiało, przestrzegała karności i porządku.

Zamek St. Germano i drugi na Monte Cassino poddały się wczoray. Sami żołnierze wśrod okrzyków: »Niech żyie Król!« żądali tego.

Capua, iedna z głównych twierdz Królestwa, otworzy nam iutro swoie bramy.

Przednia straż nasza stanie iutro w Aversa.

Woyna ukończona. Wkroczenie nasze do Stolicy, będzie wkroczeniem woyska sprzymierzonego.

Lud i woysko nie chciały tego wcale, co się stało w Neapolu. Skutek iest tego dowodem.
